

HVA ER SANNHETEN OM GASSKAMRENE?

S.L. stiller i en artikkel, "Erkjennelse fra begge sider," dette spørsmål i "8 Mai" nr. 6 i år.

Av egen erfaring vet jeg intet, men det kan kanskje interessere å høre, hva en jødinne fra Tjecoslovakiet har fortalt.

En norsk frue (Jøssing) i Oslo fikk fra en svensk bekjent anmodning om å ta sig av en tjekkisk jødinne, når hun kom til Oslo på vei til Australia. Jødinnen viste sig å være meget sympatisk og på oppfordring fortalte hun utførlig om alt hun og hennes familie hadde gjennomgått.

Med sin mann, som var jurist, og to voksne barn levde hun i Tjecoslovakiet uten å lide noen overlast den første tid etter besettelsen. "Vi hadde det så godt i vårt deilige hjem, kanskje altfor godt," sa hun. For da de hørte rykter om at alle jøder skulle anbringes i konsentrasjonsleire, kviet de sig for å forlate hjemmet. Bare sønnen reiste til slaktning i England. En tid efter ble ekteparret og datteren anbrakt i en leir for jøder. Der hadde de det i begynnelsen godt. Hver familie hadde sin lille bungalow, men efterhvert kom der nye familier til, og det ble trangt med plass. Tilslutt ble denne lille familien med mange andre ført, først til en av de store konsentrasjonsleire senere, til en annen. (Såvidt jeg husker Auschwitz og Buchenwald). I den siste leir, hvor menn og kvinner var adskilt, ble mannen syk og døde av lungebetennelse. Men hun fikk lov å pleie ham til det siste.

Datteren ble forlovet, og en dag fikk moren en seddel fra henne, hvori hun fortalte, at hun giftet sig og reiste med sin mann til en annen leir. Senere hørte hun ikke mer fra datteren.

Selv ble hun i leiren og efterhvert som matmangelen gjorde sig mer og mer gjeldende i Tyskland, ble også kostholdet dårligere for fangene. Hun pointerte sterkt, at de stort sett ble ordentlig behandlet av de tyske. Derimot var de polske jøddinner som passet de kvinnelige fanger grusomme. I denne forbindelse nevnte hun, at hun desverre som medpassasjer i sin ka-hytt hadde fått en polsk jødinne som også skulle til Australia. "Jeg har ikke sagt et ord til henne hittil og kommer heller ikke til å gjøre det på resten av reisen," sa hun.

En dag fikk hun og mange andre beskjed om, at de samme aften skulle forlate leiren. De hadde hørt rykter om gasskamrene og ble meget engstelige. De ble stappet inn i et tog uten å få vite bestemmelsesstedet. Dette viste sig å være Hamburg. Her ble alle kvinnene satt til å rydde opp i det bombe-de havneområde. Leiren de bodde i lå temmelig langt derfra. Der hersket en gjennomført orden, hver fange hadde de nødvendige senger, spiseredskaper, o.s.v. De polske voktersker var også meget brutale. Hun ble således, til-tross for at hun var syk, tvunget til å arbeide - inntil en SS kvinne som hadde overoppsynet tok sig av henne.

En dag ble deres leir bombet, og da krigen kort tid efter sluttet, var hun en av dem, som ble ført til Sverige. Derfra kom hun i forbindelse med sine australske fløktninge, som hun nå var på vei til.

Da det interesserte den norske fruen meget å få vite sannheten om gasskamrene, ba hun jødinnen svare uforbeholdent på spørsmålet, om hun selv hadde sett disse eller kjente noen som var blitt drept der? Til begge spørsmål svarte jødinnen bestemt nei. Heller ikke hadde noen av de andre i leiren noe kjennskap til dem. De hadde alle bare hørt rykter. I leiren fantes krematorier og avlusningsovne, men ikke gasskamre.

Da den norske fruen fortalte mig dette, måtte jeg uvilkårlig tenke på forfatteren ~~Knut~~ Rølvaags fortelling om den menneskekjærlige lærerinnen som skrev til Belgia efter første Verdenskrig. Hun ville gjerne ta sig av et av de ulykkelige barn, som hadde fått henderne avhugget av de grusomme tyskere. Hun fikk til svar at der fantes ingen!

E.S.